

Historie - Svoboda nad Úpou

První lesnická učňovská škola byla na okrese Trutnov zřízena ve Špindlerově Mlýně v září 1948 jako Středisko pracujícího dorostu, které vzdělávalo především lesní praktikanty. Zpočátku se vyučovalo ve stísněných podmínkách a výuku zajišťovali pracovníci lesního závodu formou přednášek bez přesných osnov. V padesátých letech došlo k přejmenování na Závodní školu práce, pro podmínky výuky zhruba

40 učňů se rekonstruovala budova, škola získala statut, organizační strukturu a učební osnovy. Jejím hlavním posláním se stala příprava kvalifikovaných dělníků pro pěstování

lesa a těžbu dřeva. V roce 1961 bylo po delším hledání rozhodnuto školu přemístit do objektu bývalé ozdravovny ve Svobodě nad Úpou. Tento krok umožňoval okamžité zvýšení kapacity na 80 a po provedení plánované přestavby na 120 učňů. Ještě ke konci roku 1961 se realizovala výstavba dřevěných dílen pro potřeby dílenské praxe. Pro zajímavost lze uvést, že tehdejší roční rozpočet školy činil 1 580 000 korun.

V roce 1962 je škola přejmenována na Lesní odborné učiliště Svoboda nad Úpou. K dobrému jménu Svobody nad Úpou a učňovského školství ve Svobodě přispěla řada pedagogických a provozních pracovníků, jmenujme aspoň některé: Zdeněk Balcar – dlouholetý ředitel školy, Ing. Josef Vágner – vrchní mistr a pozdější ředitel ZOO ve Dvoře Králové nad Labem, Jaroslav Fejkl – vedoucí vychovatel, Jiří Bernard – vrchní mistr, Josef Silný, J. Jakl, F. Jadrníček, Vilém Bartoš a Štěpán Červínek – mistři odborného výcviku.

V roce 1992 se stal ředitelem školy Mgr. Jan Korbelář. Škola se zaměřila na výuku nových technologií v lesním hospodářství. Hlavním cílem školy je zajistit odborné vzdělávání v oblasti lesního hospodářství, které by trvalé zabezpečovalo zvyšování kvalifikace pracovníků v lesním hospodářství.

Škola reagovala na technický vývoj a nové trendy na trhu práce, v rámci Evropské a sociální charty, kterou ratifikoval v roce 1999 i Český parlament. V současné době je jediným zařízením v rámci České republiky, které připravuje žáky v oblasti těžebně dopravních strojů. Připravuje kvalifikované operátory harvestorů a vyvážecích souprav. Je vybavena špičkovou technikou a odpovídajícími výukovými prostory srovnatelnými s obdobnými zařízeními ve státech EU. Úzce při výuce spolupracuje se zahraničními školami.

Historie budovy

Původní budova byla dřevěná. První majitel využil výhodné polohy – jižní expozice u cesty do Janských Lázní a postavil zde kolem roku 1830 penzion "Kaiserbad". Proti budově na pravé straně Janského potoka, na severní straně Čepelího vrchu na hranicích obce vyvěrá železitý pramen, který byl pokládán za léčivý. Tento pramen se nazýval Císařský a ještě okolo roku 1917 měl dřevěný přístřešek, kde majitel penzionu příležitostně prodával nápoje a jídla.

Budova do základů vyhořela. Dle záznamů v kronice svobodské ženy prý bránily svým mužům v hašení požáru, jelikož penzion požíval nevalné pověsti. Nový vzhled rekonstruovanému domu vtiskl majitel Eisner po roce 1899, který budovu zcela přestavěl. Roku 1908 ji prodal Spolku veteránů, který zde byl až do roku 1918. Poté vlastnili budovu krátký čas manželé Pušovi. Za jejich éry zde byla ubytována vojenská jednotka

legionářů z Francie o síle 36 mužů. Roku 1919 přešel podnik do majetku světoznámého výrobce mýdla s jelenem firmy Schicht z Ústí nad Labem. Ve válečném roce 1942 převzala správu zařízení Zemská pojišťovna v Teplicích – Šanově, která ji vzápětí předala wehrmachtu. Lazaret pro raněné vojáky, později pro nemocné TBC, fungoval až do konce války. Za války zde měla německá armáda lazaret pro raněné vojáky.

Po osvobození v srpnu 1945 budovu převzala Ústřední národní pojišťovna Praha a zřídila v ní ozdravovnu ROH, která zde fungovala až do roku 1952. Prvním administrativním správcem byl zubní technik Karel Šváb, který tu zároveň provozoval praxi. Lidový název ozdravovna se v ústním podání udržel mnohem déle než sami odboráři. Ti objekt v roce 1952 předali národnímu podniku Texlen jako kompenzaci za textilní továrnu Johanna Etricha (shodou okolností svobodského rodáka).

Počáteční úmysl vedení Texlenu pořídit ve Svobodě školení svých zaměstnanců vystřídala potřeba internace 120 řádových sester dominikánek, františkánek a barnabitek, nuceně pracujících v nejhorších provozech přádelen Inu v Maršově, Mladých Bukách a Kalné Vodě. Každý ze tří řádů měl svou samosprávu, sám si vařil a nakupoval, i modlitba se konala u tří oltářů. Jeptišky během roku 1956 emigrovaly do Švýcarska a budova pak zůstala léta neobydlena a chátrala. Až v roce 1961, sem bylo přemístěno lesnické učiliště.

V letech 1977 – 1979 postavil v areálu učiliště stavební závod Východočeských státních lesů garáže. Objekt nebyl vybudován v dobré kvalitě a potíže související zejména s rovnou střechou se podařilo vyřešit až celkovou přestavbou a nástavbou učeben v roce 1994 nákladem 7,2 mil. korun

Na počátku 90. let dochází v učilišti k mohutné stavební činnosti, která souvisí s nástupem nového ředitele v říjnu roku 1991 Mgr. Jana Korbelaře a jeho jasnou vizí koncepce a dalšího rozvoje učiliště. Na škole dochází k výrazným personálním změnám a s novým ředitelem i k horečné stavební činnosti. Za několik let nezůstal téměř doslova kámen na kameni. V roce 1993 je započato s realizací původního záměru rekonstrukce části budovy z roku 1972. Na nevyhovující garáže, spíchnuté horkou jehlou koncem sedmdesátých let byla provedena nástavba moderních učeben nákladem 8 mil. Kč, která je dokončena v květnu 1995.

Velice důležitá byla výstavba regulační stanice plynu, která umožnila po dlouhých letech plynofikaci školy a Svobody nad Úpou. Nedílnou součástí stavby bylo i vybudování odpadní kanalizace v částce 1,5 mil. Kč, která slouží nejen pro potřeby školy, ale i pro ulici Horskou a přilehlé rodinné domky. Škola zajistila a finančně realizovala stavbu nové trafostanice, bez které by další plánovaná výstavba nebyla možná.

V červnu 1995 je zahájena I. etapa výstavby, která v sobě zahrnovala vybudování opěrné zdi za stávajícím objektem a celkovou rekonstrukci stravovacího zařízení. Poté byla zahájena II. etapa, kdy byly na stávající levou zděnou část budovy postaveny 2 nástavbové patra.

Při III. etapě byla zbourána celá pravá část původní budovy a postaveno 5. nástavbových pater. Rekonstrukce celé budovy byla ukončena v červenci roku 1997. Prostavěných téměř 90 milionů Kč je na areálu lesnického učiliště vidět na první pohled. Jen vnímavý a znalý pozorovatel rozezná v části elegantní hlavní budovy s balkonem citlivě vkomponované někdejší tzv. nové křídlo. Kdo měl to štěstí a mohl si prohlédnout interiéry od počítači ovládaných pracovišť bez obsluhy, kterým se jen ze setrvačnosti říká plynová kotelna nebo strojovna vzduchotechniky, přes podzemní střelnici s nejmodernějšími parametry, využívanou nejen policií ČR, ale i komerčně, přes účelné a vkusně zařízené učebny, pracovny a pokoje frekventantů až třeba po přívětivou jídelnu s barem, neskrblí chválou.

Zmizí-li jakýkoliv starý dům, který má duši a historii alespoň zčásti tak popsanou jako bývalé Císařské lázně, je to nenahraditelná škoda. Jsou ale případy, kdy to neplatí. Moderní komplex lesnické školy ve Svobodě nad Úpou, chloubou města, je jedním z nich.

Chronologický přehled

1948 VS Výcvikové středisko – První učňovská lesnická škola na okrese Trutnov byla zřízena v září 1948, v budově penzionu Zdař Bůh ve Špindlerově Mlýnu.

1948 – 1952 SPD Středisko pracujících dorostu – Kapacita školy byla 40 žáků. Ke škole patřila i zemědělská usedlost (2 krávy, pozemky a louky o výměře cca 3 ha).

1952 – 1956 ZUŠ Základní učňovská škola – Obec Krausovy boudy přejmenována na Labskou. Škola zaznamenává velký rozvoj.

1956 – 1961 ULŠ Učňovská lesnická škola – Od počátku roku 1957 spravuje UŠL Učňovskou lesnickou školu) KNV v Hradci Králové (zemědělský odbor).

1961 – 1964 LUŠ Lesnická učňovská škola – Škola je podřízena Krajskému národnímu výboru v Hradci Králové. Nábor žáků do 1. ročníků, dle směrných čísel zajišťují pověřeni pracovníci lesních závodů

1964 – 1977 LOU Lesnické odborné učiliště – Škola je zařazena do škol II. cyklu a podřízena Krajskému národnímu výboru v Hradci Králové odboru školství.

1977 – 1991 SOUL OP Lomnice nad Popelkou, Odloučené pracoviště Svoboda nad Úpou – Školu řídí Správa pro výchovu a vzdělávání pracovníků v lesním hospodářství se sídlem V Benešově u Prahy.

1991 – 1998 SOUL Střed odborné učiliště lesnické – Školu řídí Správa pro výchovu a vzdělávání pracovníků v lesním hospodářství se sídlem V Benešově u Prahy.

1998 – 2004 SOUL a U Střední odborné učiliště a Učiliště – Školu řídí Správa pro výchovu a vzdělávání pracovníků v lesním hospodářství se sídlem V Benešově u Prahy. Zřizovatelem školy je Ministerstvo zemědělství ČR. Od 1.10.2001 v rámci reformy veřejné správy přecházejí zřizovatelské pravomoci na Královehradecký kraj.

Od 1.7.2004 SOULZ a OU Střední odborné učiliště lesnické a zemědělské a Odborné učiliště – Na základě rozhodnutí Rad Královehradeckého kraje odsouhlaseného zastupitelstvem bylo SOU lesnické a Učiliště sloučeno k 1.7.2004 s SOU zemědělským a Odborným učilištěm Fořt–Čistá.

Od 1.1.2006 SŠLZ Střední škola lesnická a zemědělská

Od 1.1.2008 ČLA Česká lesnická akademie Trutnov – střední škola, vyšší odborná škola

[Podrobný chronologický přehled](#)